

Állományfejlesztés a magyar felsőoktatási könyvtárakban világbanki támogatással

Előkészületek

Kit ne érdekelne olvasóink közül, hogy – 1992 óta – milyen tervek érlelődnek az egyik legfontosabb hazai könyvtári „tartomány”, a felsőoktatási könyvtárak (egyebek mellett) állományépítésének világbanki kölcsönrel való „feldobására”? Vajha mielőbb a kölcsön elnyeréséről tudnánk beszámolni.

A felsőoktatási könyvtárak támogatását is magában foglaló világbanki kölcsön ügye előkészítés alatt áll. A munkálatok 1992 óta folynak. A remélt kölcsön három részből áll: a felsőoktatási könyvtárak támogatása mellett magában foglalja a közoktatás és a felsőoktatás tananyagellátásának megsegítését is.

A felsőoktatási könyvtárak támogatása a következő négy területre vonatkozik:

- ▶ állományfejlesztés,
- ▶ számítógépesítés,
- ▶ oktatás,
- ▶ struktúrafejlesztés.

1992 nyarán nagyszabású kérdőíves felmérés gyűjtötte össze az egyetemi és a főiskolai könyvtárak helyzetére jellemző adatokat. Ezt követően külföldi és magyar szakértők tanulmányokat készítettek róluk, majd megbeszélések, értekezletek, tanácskozások foglalkoztak világbanki támogatásuk előkészítésével.

A felmérés adatai, a tanulmányok és értekezletek megrajzolták a helyzetképet, felvázolták az elérendő célt és a feladatokat. Az előkészítés időszakában értékes, és további kidolgozásra váró ötletek, javaslatok egész sora merült fel, amelyeket a szakmai közönség hasznosíthat.

E közlemény azokat a legfontosabb megállapításokat és javaslatokat foglalja össze, amelyek a felsőoktatási könyvtárak világbanki támogatásának az állományfejlesztésre fordítandó részével kapcsolatosak. A szerző az állományfejlesztéssel foglalkozó alprogram előkészítő munkálatainak szervezője, s ezért – talán elfogultan is – azt hangsúlyozza, hogy az állományfejlesztés a teljes felsőoktatási könyvtári támogatásnak legalább 45%-át tenné ki. Másrészt azért is, mert megvalósulása azonnali segítséget jelentene, míg a számítógépesítés, oktatás és a struktúra fejlesztése csak későbbi eredményekkel jár. Végül az állományfejlesztéssel kapcsolatban talán inkább

megvalósulhat a felsőoktatási könyvtárak egyetértése, ami – az ismert körülmények miatt – nem jöhetett létre a számítógépesítés területén. Az állományfejlesztés, bár a könyvtárak minden tevékenységével kapcsolatban van, mégis az összes többi területtől függetlenül is sikeres lehet.

Ezután nézzük meg, hogy az előkészítő munka során létrejött dokumentumok tükrében milyen az állománygyarapítás helyzete a felsőoktatási könyvtárakban, mi lehet a fejlesztés célja, hogyan kellene a várt támogatást a legcélszerűbben felhasználni.

A helyzetkép főleg az 1992 nyarán szétküldött, és 1993 februárjában összesített kérdőívek alapján alakult ki [1].

A 60* kiküldött kérdőívből 41 érkezett vissza, tehát a kitöltési arány 68%-os volt.

A válaszoló könyvtárak fenntartó intézményeiben az 1991–92-es tanévben a nappali hallgatók száma 56 520, a teljes hallgatói létszám 71 536 volt. A válaszoló intézmények közül mindegyikben egy központi könyvtár van, a kari könyvtárak száma 26, a tanszéki-eké 902. Huszonhat könyvtár jelezte új szakok indítását a következő három évben, összesen 6156 új hallgatóval.

A 41 válaszoló könyvtár összesen 289,7 millió Ft-ot költött állománygyarapításra 1991-ben. Ebből az összegből 111 609 könyvet, 20 226 db (feltehetően cím) folyóiratot és 605 egyéb dokumentumot (av, mikrofilm, CD-ROM) szereztek be.

A beszerzési kerettel mindössze 3 könyvtár elégedett, 36 nem elégedett, 2 nem válaszolt, de mivel a költségvetési keretből hiányzó összeget feltüntették, ők sem lehetnek elégedettek vele.

33 könyvtár jelölte meg azt az összeget, amely a tisztességes állománygyarapításhoz hiányzik. Őt csak jelezte a hiányt, de számszerűen nem határozta meg.

* Nem kaptak kérdőívet az egyházi és az alapítványi felsőoktatási intézmények könyvtárai.

A válaszolók szerint e címen a költségvetésből 1991-ben összesen 276,6 millió Ft hiányzott. 16 könyvtár igényelne olyan rugalmas költségvetést, amely követi az inflációt.

A szükséges kiegészítő beszerzéseket 31 könyvtár indokolta. A szöveges indoklást statisztikailag nehéz összesíteni. A leggyakoribb indok: új szakok létesítése, áremelkedés, korábban kényszerűségből lemondott folyóiratok és egyéb hiányok pótlása. 19 könyvtár pontos kívánságlistát is mellékel a beszerzendő legfontosabb művekről.

Gyarapítási szabályzata 30 könyvtárnak van, 8-nak nincs szabályzata, 3 nem válaszolt erre a kérdésre.

A kérdőíves felmérés nyomán elvégzett számítások szerint 1991-ben a felsőoktatásban részt vevő összes nappali hallgatóra fejenként kb. 65 USD állománygyarapítási összeg jutott. Az egyetemi könyvtárak kb. 86 USD-t költöttek nappali hallgatónként, míg a főiskolai könyvtárak csupán kb. 21 USD-t. Az egyetemi könyvtárakban egy magyar könyv átlagára 450 Ft (5,4 USD), egy külföldi 4131 Ft (49,7 USD) volt. Egy magyar folyóirat átlagosan 1160 Ft-ba (13,9 USD) került, egy külföldi pedig 24 264 Ft-ba (293,3 USD).

Az egyetemi könyvtárakban a könyvekre és a folyóiratokra költött összeg aránya 1 : 4,4.

A helyzetképet tovább finomítják a külföldi szakértők jelentései. *Ivor Kemp*, az International Book Development szakértője 1992 májusában készített jelentésében [2] megállapítja, hogy a magyar felsőoktatási könyvtárak állománygyarapítása elmarad a fejlett országok szintjétől. Az elmúlt 40 év alatt a nyugati szakirodalom beszerzése korlátozott volt, ezért a területen különösen nagyok a hiányok. A nyomtatott dokumentumoknál is kevesebb az egyéb, pl. a CD-ROM információhordozók beszerzése. Az egyetemeken és a főiskolákon induló új szakoknak nincsen meg a szükséges dokumentumháttérük. Összehasonlításként közli, hogy az angol egyetemeken kb. 225 USD-t tesz ki évente a hallgatónkénti állománygyarapítás, pedig ott is a beszerzési költségek csökkenése tapasztalható. A magyar felsőoktatási könyvtárakban a teljes állományhoz képest csekély a kihasználtság, sok könyvtár őriz ritkán használt anyagokat. Ez szükségessé tenné az állományapasztást, és a nemzeti tárolókönyvtár anyagi és szervezési feltételeinek kidolgozását.

Bruce Royan 1992. decemberi látogatásáról készült jelentésében [3] szintén azt állapítja meg, hogy a költségvetés nem tart lépést a piaci áremelkedéssel, ezért a beszerzés 1991-re a felsőoktatási könyvtárakban 1985-höz képest 20–30%-kal csökkent, és ennek a tendenciának a folytatódása várható a 90-es évek első felében is. Számítani kell a jegyzetek, a nyelvkönyvek és a folyóiratok árának további emelkedésére. Az elektronikus információhordozók használata iránt volna érdeklődés, beszerzésük mennyisége azonban nem növekszik ezzel arányban.

Ivor Kemp 1992. decemberi látogatásakor készített számításai szerint [4] 1992-ben az egy magyar nappali hallgatóra költött állománygyarapítási összeg 48,08 USD volt.

A helyzetkép „kiteljesedésén” kívül az előkészítő munka során egyre jobban körvonalazódnak az elrendendő célok is: az elmúlt évtizedek állománygyarapítási hiányainak (pl. társadalomtudományok) pótlása, korszerű dokumentumtípusok (CD-ROM) meghonosítása, a referenzállományok fejlesztése, a tananyagellátással kapcsolatos könyvtári feladatok biztosítása. Összefoglalva: a támogatási időszak végére a fejlett országok egyetemi könyvtárait megközelítő, korszerű állománygyarapítási színvonalat kívánatos elérni.

Ivor Kemp 1992 májusában készült tanulmányában [2] a világbanki támogatásból történő állományfejlesztés két lehetséges taktikáját említi; az egyik az egyszerű, hallgatónként 15 kötetes könyvszegély, a másik: a fejlesztési periódus végére fokozatosan elérni a human szakos hallgatónkénti évi 50 USD beszerzési összeget, természettudományi hallgatónként pedig az évi 150 USD-t. A szerző kinyilvánítja, hogy a végcél az Európai Közösség normáinak megközelítése, a rendszeres és elegendő költségvetési támogatás biztosítása a felsőoktatási könyvtárak számára. Számításai szerint ennek a célnak az elérése legalább 50 millió USD-t igényel. A szükséges támogatás meghatározásában nehezen megbecsülhető elemek is vannak (pl. az egyes állományok hiányainak megállapítása, vagy az induló új szakok könyvszükségletének meghatározása). A szerző becslései csak a hallgatói létszámra épültek, pedig a fejlett országokban az oktató-kutató személyzet számára tervezett beszerzési keretet a hallgatói átlagösszeg háromszorosával szokták számolni. A szerző szükségesnek tartja az egyes szakterületek súlyozását, és a felhasználói igények elemzését is. Már ebben a korai tanulmányban foglalkozik a felhasználói igényelemzés fontosságával, a tárolókönyvtár kérdésével, a könyvtárközi kölcsönzés fejlesztésével, és azt ajánlja, hogy a felsőoktatási könyvtárak tegyék gazdaságosabbá a rendelést, tanulják meg a piaci tájékozódást, a közvetlen kapcsolattartást a forgalmazókkal.

David Foster és *Ivor Kemp* 1992. októberi látogatásukról készített jelentésükben [5] az alaprogramokra tervezett összegek módosításának lehetőségét vetik fel a teljes összegben belül. Ez a jelentés is hangsúlyozza – hasonlóan a többi külföldi szakértői munkához – az országos tudományos szakkönyvtári és a felsőoktatási könyvtári rendszer kölcsönhatását. A szerzők látják és hangsúlyozzák a nagyobb készletgyarapodás feldolgozásának nehézségeit a még nem gépesített könyvtárakban. Fontosnak tartják a módszertani segítséget a felhasználói igények elemzéséhez, és az állománygyarapítás írott szabályzatának kidolgozásához.

Kemp 1992. decemberi látogatásáról készült jelentésében [4] ismét leszögezi, és számításokkal is alátámasztja, hogy az állományfejlesztés a felsőoktatási könyvtárakban 50 millió USD-hez közeli összeget igényelne. Javaslatot tesz hallgatónként évente 5 külföldi könyv megvásárlására világbanki támogatásból, s számításaiban alapul veszi a tervezett hallgatói létszám emelkedést. Ehhez egy igen értékes, az angol egyetemekre az 1990–91-es tanévben érvényes, szakterületenkénti és hallgatónkénti átlagátláztató mellékel. Szükségesnek tart továbbá évi 4000 folyóirat előfizetését garantáló támogatást 5 éven át a felsőoktatási könyvtárak számára. Megállapításához fontos eligazító adatokat csatol, nevezetesen a négy nagy szakterület (humán- és társadalomtudományok, gazdaság, orvostudomány, műszaki és természettudományok és technika) 1000–1000 folyóiratára vonatkozó előfizetési költségszámítást. További felhasználói igényekre, melyek a CD-ROM-beszerzésektől a könyvtárközi kölcsönzés fejlesztésén keresztül a tárolás javításáig sok mindent magukban foglalnak, szintén elkülönített támogatást tervez. Nyomatékosan hangsúlyozza a felhasználói igények elemzésének szükségességét, melyeket könyvtáranként kell elvégezni, és ezekből alakulhat ki a teljes felsőoktatási területre érvényes állományfejlesztési politika. Úgy látja, hogy a támogatási időszak végére megvalósulhatna egy elviselhető állományfejlesztés, a további terhek pedig már az állami költségvetésre, esetleg egyéb külső forrásokra hárulhatnának.

Az 1993 februárjában készült *Summary Report* [6] már letisztult formában foglalja össze a külföldi szakértők megállapításait és javaslatait. Ezek állományfejlesztésre 45 millió USD-t szánnak, ami a felsőoktatási könyvtárak világbanki támogatásának 45%-át tenné ki. Összefoglalva megismétli Kemp korábbi javaslatát, amely szerint az 5 éves fejlesztési periódus alatt évente 7 millió USD szolgálna könyvbeszerzésre, évente 1 millió USD folyóirat-előfizetésre, és további évi 1 millió USD egyéb állománygyarapításra, és a vele összefüggő szolgáltatásokra (1. táblázat).

1. táblázat

A *Summary Report* javaslata a támogatás műfajonkénti megoszlására

	1994	1995	1996	1997	1998
Könyvek	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Folyóiratok	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Egyéb beszerzések	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Az állományfejlesztési stratégiába beletartozik a felhasználói igények elemzése, az állománygyarapítási szabályzat elkészítése, az állományapasztás ösztönzése, a bibliográfiai források jobb kiaknázása, a kiválasztás és rendelés hatékonyabb módjának kidolgozása, a feldolgozás és a raktározás javítása, az

információforrások kihasználása, a felhasználói oktatás és a szolgáltatások fejlesztése, végül a könyvtárközi kölcsönzés javítása.

A magyar szakértők is megkísérelték meghatározni a felsőoktatási könyvtárak állományának fejlesztéséhez szükséges külső támogatás nagyságát. A kérdőíves felmérés összesítése után *Egyházy Tiborné* és *Dömötör Lajosné* kétféle számítást is végzett [1] ebből a célból. Az egyik számítás a fejlett országok szintjének 80%-át, a hallgatónkénti 180 USD éves összeg elérését tűzte ki célul a támogatás ötéves időszakának végére. Az előre jelzett hallgatói létszámnövekedést figyelembe véve, és a folyamatosan emelkedő költségvetési támogatást is számítva, ennek a szintnek az elérése kb. 39 millió USD külső támogatást igényelne. Ebben a retrospektív beszerzés kiadásai, az oktatószemélyzet igényei, és a könyvtárak esetleges regionális vagy szakterületi feladatai nem szerepeltek. Ezt az adatot erősíti meg a második számítás is. Ha a kérdőíves felmérésben a könyvtárak által megjelölt állománygyarapítási „hiányösszegekből” indulunk ki, és azokat évente (figyelmén kívül hagyva a hallgatói létszámnövekedést) csupán 10%-os inflációnak megfelelően növeljük, akkor is 37,8 millió USD külső támogatás látszik szükségesnek a felsőoktatási könyvtárak állományának fejlesztéséhez. A szerzők a javasolt beszerzések körét a referenszművekben, a korábbi hiányok pótlásában, és az új szakok irodalmában jelölik meg. Hangsúlyozzák a különböző felsőoktatási intézmények eltérő feladatait és szolgáltatóképességét, amelyeket a durva átlagszámítás nem tükrözhet. Ugyanakkor a remélt támogatás legcélszerűbb felosztásának mechanizmusába feltétlenül be kell építeni ezeket a különbségeket figyelembe vevő elemeket. Garanciát kell teremteni arra is, hogy a külső (világbanki) támogatást igénybe vevő könyvtár fenntartója ne csökkenthesse a költségvetési támogatást a külső támogatás ideje alatt, illetve rá való tekintettel. Célszerű, és a külföldi szakértők által is fontosnak tartott követelmény, hogy a felsőoktatási könyvtáraknak legyen jóváhagyott gyarapítási szabályzatuk. Szükséges, hogy a támogatásból részesülő könyvtárakban készüljenek használati statisztikák, felhasználói igényelemzések. A felsorolt követelményeket a világbanki támogatásból történő részesülés feltételeként is meg lehet szabni.

Sok más téma mellett a használói igények vizsgálatával *Szentirmai László* is foglalkozik szakértői munkájában [7], amely rövidítve cikként is megjelent [8]. A szerző visszatekint a hazai olvasáskutatás eddigi eredményeire, és azokat a külföldi előfordulásokhoz képest érdeminek és elmélyültnek ítéli, mert nemcsak az olvasói igényeket vizsgálják, hanem magának az olvasásnak a szerepét is az életmódon belül. A felsőoktatási könyvtárak állományfejlesztése szempontjából is fontos tudni, hogy mikor, hol, mit olvasnak a hallgatók.

A várt nagyobb összegű támogatás, illetve az emelt, rendszeresen folyósított költségvetés szükségessé teszi a használói igények és szükségletek vizsgálatát, a lehető leghamarabb. A szerző ajánlást fogalmaz meg, lehetséges módszereket sorol fel a folyamatos és retrospektív vizsgálatok elvégzéséhez, melyek választ adhatnának a világbanki szakértők kérdéseire. Ilyen vizsgálatok elvégzése fontos lenne az országos tudományos szakkönyvtárakban is, nevezetesen annak megállapítására, hogy milyen számban/arányban, és milyen célból látogatják ezeket a könyvtárakat egyetemi hallgatók. Az igényelemzés szempontjából különbséget kell tenni a használó (aki az állományt használja) és a látogató (aki saját jegyzetéből tanul az adott könyvtárban) között. Az országos tudományos könyvtárak esetleges részesedését a világbanki támogatásból a szerző az ajánlott vizsgálatok eredményeinek függvényében javasolja meghatározni. Szentirmai L. a kérdőíves felmérés adatainak elemzése kapcsán megállapítja, hogy a legtöbb adatszolgáltató csak a központi könyvtárak beszerzési adatait közölte, ami azért torzít, mert sok helyen a beszerzést nem központosították. Tehát a kérdőív alapján összesített 280 millió forintnál lényegesen nagyobb összeget (talán 400 millió forintot is) fordított a magyar felsőoktatás könyvtári beszerzésekre. Megállapítja, hogy a beszerzést általában semmilyen elv nem szabályozza (pl. hallgatói létszám, új szakok stb.), miközben az állománygyarapításra fordított összegnek az egyetemeken esetében 64%-át, a főiskolákban pedig 71%-át biztosította a költségvetés, a többi ráfordítás egyéb forrásból (pályázat, alapítvány stb.) származott. Ez utóbbi megállapítás folyamánya, hogy az állománygyarapítás egyre kevésbé tervezhető. Az 1989 és 1991 közötti időszak jellemzője az állománygyarapításra fordított összegek, valamint az árak növekedése a beszerzett könyvtári egységek számának csupán kismértékű növekedése mellett. A szerző a különböző intézménytípusok könyvtári beszerzéseit külön-külön vizsgálja, és igen jól használható táblázatokat közöl a könyvek és folyóiratok szakonkénti átlagáról. Végül megemlíti a német és holland egyetemi gyarapítási modelleket, amelyek számunkra is mintaként szolgálhatnak. A selejtezés és állományapasztás témakörével kapcsolatban ajánlja, hogy a selejtezendő dokumentumok egy-egy példányát az országos tárolókönyvtárban helyezték el, mégpedig bibliográfiai leírásukat adatbázisba rögzítve. A szakértői vélemény végül az apasztást végző munkatársak ösztönzésére tesz ajánlást.

Egyházné tanulmánya [9] a beszerzendő művek kiválasztásának és megrendelésének folyamatát elemzi, és erre ajánl gazdaságos és hatékony megoldást. Mivel a monopolhelyzetben levő terjesztő vállalat kötelező igénybevételének kényszere megszűnt, minden könyvtár közvetlen kapcsolatot tarthat fenn a kiadó és terjesztő cégekkel, és forintfedezet mellett vásárolhat

valutáért, élvezheti a piacgazdaság előnyeit. Ugyanakkor a könyvtárak gyakorlatlanok a külföldi beszerzés mechanizmusában, amit az is súlyosbít, hogy tovább csökkent a könyvtárak közötti együttműködés. A világbanki támogatással segített állományfejlesztésnek ésszerűnek és hatékonynak kell lennie, s ezért igen fontos lesz az eredményesség nyomon követése. A szerző áttekinti azokat a nyomtatott, CD-ROM és online eszközöket, amelyek segítségével a beszerzés eldöntése céljából át lehet tekinteni a megjelent könyveket, folyóiratokat. Algoritmust dolgoz ki a beszerzés eldöntésére. Eszerint akkor gazdaságos egy-egy könyvet, folyóiratot megvenni, ha a beszerzés költsége alacsonyabb, mint a várható kölcsönzési, illetve dokumentumszolgáltatási bevétel. A döntések előkészítésénél fontos a használati statisztika és az igényelemzés. Egyházné javaslatot tesz arra, hogy a regionális könyvtárak régióként hangolják össze, szervezzék a régió felsőoktatási könyvtárainak állománygyarapító tevékenységét, mert ezzel a kiadónál nagyobb kedvezmények érhetők el. A közös megrendelés folytatódhat közös, azonos rendszerrel történő feldolgozásban. Természetesen mindez csak önkéntes alapon, olyan támogatási struktúra kialakításával képzelhető el, amely preferálja a közös, összehangolt, gazdaságos és hatékony állományfejlesztést.

Dömötörné szerint [10] az állományfejlesztésre fordítandó támogatás felosztásának arányát a hallgatói létszám, az oktatott szakterületek száma (természettudomány, bölcsészet stb.), a felsőoktatási intézmény típusa (egyetem, főiskola), a felsőoktatási könyvtár további feladatai (regionális vagy szakterületi központ) alapján kell meghatározni. Javasolja továbbá, hogy az állományfejlesztésre fordítható támogatást felvevő intézmény, illetve könyvtár vállaljon kötelezettséget a támogatásból vásárlandó könyvtári állomány feldolgozásának határidejére, az állományból történő szolgáltatásra, a használati elemzések elkészítésére, és a támogatás ideje alatt a megfelelő szintű intézményi költségvetés biztosítására.

Az állományfejlesztéssel összefüggő szolgáltatásokról, így a könyvtárközi kölcsönzésről [11] és a nemzeti tárolókönyvtár koncepciójáról [12] is értékes, külön ismertetést érdemlő tanulmányok készültek.

Természetesen az eddig elvégzett sok munka mellett rengeteg részletkérdés még kidolgozásra, megvitatásra, tanulmányozásra vár. Minderre lehetőséget nyújt a japán kormány által rendelkezésre bocsátott áthidaló segély, melyből a magyar felsőoktatási könyvtárakat fejlesztő világbanki támogatás előkészítését további felmérések, vizsgálatok elindításával, külföldi szakértők meghívásával és tanulmányutak fedezésével folytatni lehet. A japán segélyből támogatott előkészítő munkák sikerét az fogja biztosítani, hogy ezekben a felsőoktatási könyvtárak munkatársainak igen széles köre és a tudományos könyvtárak számos munkatársa vesz majd részt.

Irodalom

- [1] DÖMÖTÖR L.-né-EGYHÁZY T.-né: A felsőoktatási könyvtári állomány fejlesztése világbanki támogatással. Helyzetkép, következtetés és javaslat. Veszprém, 1993. (kézirat) 8 p. + 11 mell.
- [2] KEMP, I.: The Development of Library Services for Effective Literature and Information Provision to Higher Education. International Book Development, May 1992. 30 p.
- [3] ROYAN, B.: Textbooks and Higher Education Libraries Project. Automation Element of Proposal to World Bank. Final report on a visit to Hungary, December, 13-22, 1992. 11 p.
- [4] KEMP, I.: Textbook and Higher Education Libraries Project. Higher Education Libraries. Development of Project Negotiations with the World Bank. Report on a visit to Hungary, December 1992. 31 p.
- [5] FOSTER, D.-KEMP, I.: Tankönyv és felsőoktatási projekt. A Világbankhoz intézett javaslat fejlesztése. Jelentés a magyarországi látogatásról. 1992. október 4-7. 29 p.
- [6] Textbooks and Higher Education Libraries Project. = Summary Report. 35 p.
- [7] SZENTIRMAI L.: A magyar felsőoktatási könyvtárak állományépítési politikájáról. Elemzés, következtetés, megjegyzések. Szeged, 1993. (kézirat) 41 p.
- [8] SZENTIRMAI L.: A magyar felsőoktatási könyvtárak állományépítési politikájáról. Elemzés, következtetés, megjegyzések. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 1993. 11. sz. p. 12-13.
- [9] EGYHÁZY T.-né: Állománygyarapítás a felsőoktatási intézmények könyvtáraiban, különös tekintettel a beszerzésre és feldolgozásra. Veszprém, 1993. (kézirat) 14 p.
- [10] DÖMÖTÖR L.-né: Munkaközi javaslat. 1993. október 27. 2 p.
- [11] SIMON A.: A nemzetközi könyvtárközi kölcsönzés helyzete és pénzügyi viszonyai. Szakirodalmi szemle. 6 p.
- [12] SONNEVEND P.: Tárolókönyvtár Magyarországon (Funkcionális leírás, szolgáltatásfejlesztés, számítógépesítés). Fejlesztési tanulmány a VB projekthez. 18 p. + függ.

Beérkezett: 1994. április 21-én.

Könyvtára értékeinek védelmét biztosítja

a Checkpoint Systems Inc. (USA) elektronikus könyvtári állományvédelmi rendszere. A Checkpoint speciálisan könyvtárak részére kifejlesztett berendezései a mai csúcstechnológia felhasználásával készülnek. Rendszerai húsz év óta sikerrel védik számtalan országban a könyvtárak értékes könyvpéldányait, gyűjteményeit, CD-lemezeit és kazettáit.

A Checkpoint rendszer előnyei

1. Formatervezett berendezései közül a krómozott típusok a modern, a tölgyfából készült típusok a műemléki könyvtári környezetbe harmonikusan illeszkednek.
2. A Checkpoint egyedülálló könyvtári címkeválasztéka egy rendszeren belül külön megoldást kínál könyvre, hangkazettára, videokazettára, CD-re.
3. A Checkpoint védőcímkéi közvetlen vonalkódos adathordozóként felhasználhatók. Ez lehetővé teszi, hogy egyetlen címke felragasztásával egyesítsük a könyv védelmét és számítógépi, vonalkódos adatfeldolgozását. Cégünk a vonalkódtechnikában is komplett professzionális rendszerek szállításával áll rendelkezésére.

További felvilágosítással szívesen áll rendelkezésére a Checkpoint Systems Inc. magyarországi vezérképviselőte:

**Checkpoint Hungary
(Westline Kft.)**

**Budapest 1026 Lotz K. u. 1.
Tel./Fax: 176-2642**